

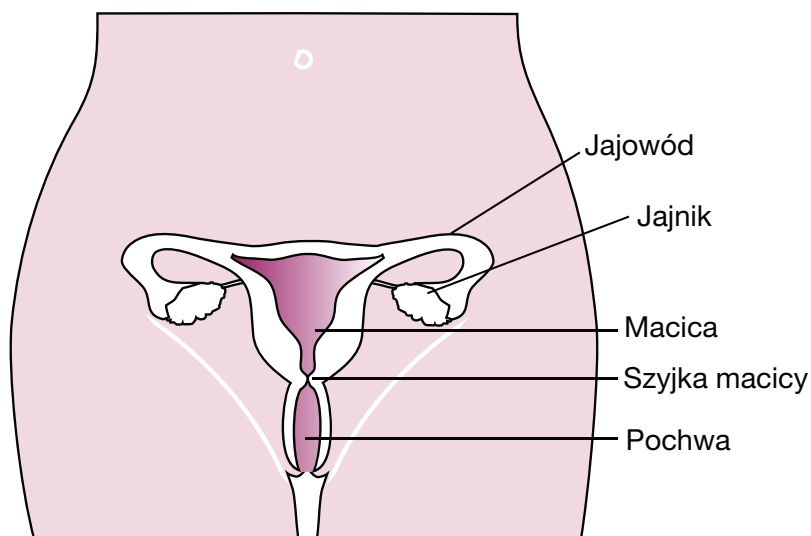
Badania przesiewowe szyjki macicy: co powinnaś wiedzieć

Co to jest rak szyjki macicy?

Rak szyjki macicy to rak dolnej części macicy. Każdego roku w Irlandii Północnej odnotowuje się około 80 nowych przypadków raka szyjki macicy. Każdego roku około 20 kobiet w Irlandii Północnej umiera na raka szyjki macicy. Każdy, kto ma szyjkę macicy, może zachorować na raka szyjki macicy. Badania przesiewowe szyjki macicy mogą zapobiec rozwojowi raka szyjki macicy lub wykryć go na wczesnym etapie. Wczesne wykrycie i leczenie może zapobiec około 8 na 10 zgonów z powodu tego nowotworu.

Co powoduje raka szyjki macicy?

Prawie wszystkie przypadki raka szyjki macicy są wywoływane przez wirusa zwanego wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV). Jest to bardzo powszechny wirus, na który większość ludzi zachoruje w pewnym momencie swojego życia. Może utrzymywać się w organizmie przez wiele lat i zwykle nie powoduje żadnych problemów.

HPV rozprzestrzenia się zazwyczaj poprzez kontakt skóra do skóry. W przypadku wirusa HPV szyjki macicy następuje to poprzez kontakt seksualny z osobą dowolnej płci. Może to odbywać się poprzez seks waginalny, analny lub oralny, dotykanie narządów płciowych lub dzielenie się zabawkami erotycznymi.

Tylko niektóre typy wirusa HPV mogą powodować raka szyjki macicy. Nazywa się je typami wysokiego ryzyka. Rodzaje HPV, które powodują raka szyjki macicy, nie mają żadnych objawów.

Zakażenie wirusem HPV nie musi koniecznie oznaczać, że wystąpią zmiany komórkowe lub nowotwór. U około 9 na 10 osób organizm w naturalny sposób pozbędzie się infekcji w ciągu dwóch lat.

Jednak w niewielkiej liczbie przypadków zakażenie HPV szyjki macicy może przekształcić się w trwałą infekcję. Trwałe zakażenie wirusem HPV wysokiego ryzyka może powodować zmiany w komórkach szyjki macicy, które mogą przekształcić się w raka szyjki macicy.

Czy palenie zwiększa ryzyko zachorowania na raka szyjki macicy?

Palenie podwaja ryzyko zachorowania na raka szyjki macicy, ponieważ utrudnia organizmowi pozbycie się infekcji HPV. Znajdź lokalną usługę rzucania palenia na stronie: www.stopsmokingni.info

Na czym polega badanie przesiewowe szyjki macicy?

Badanie przesiewowe szyjki macicy polega na pobraniu próbki komórek z szyjki macicy do badania. Nazywa się to również badaniem wymazowym. Próbka jest sprawdzana pod kątem typów HPV wysokiego ryzyka, które mogą powodować zmiany w komórkach. W przypadku wykrycia wirusa HPV wysokiego ryzyka, próbka zostanie sprawdzona pod mikroskopem pod kątem zmian komórkowych.

Większość rodzajów raka szyjki macicy rozwija się długo. Dzięki wczesnemu wykryciu zmian komórkowych badania przesiewowe mogą zapobiec rozwojowi raka szyjki macicy. Kobiety w wieku od 25 do 49 lat są rutynowo zapraszane na badania przesiewowe szyjki macicy co trzy lata lub co pięć lat w przypadku kobiet w wieku od 50 do 64 lat.

W jaki sposób zostanę zaproszona na badanie przesiewowe?

Otrzymasz list, gdy zbliży się termin badania przesiewowego szyjki macicy z zaproszeniem do umówienia się na wizytę. Możesz wykonać badanie przesiewowe szyjki macicy w swojej przychodni rodzinnej lub w niektórych klinikach zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, które mogą również oferować tę usługę. Jeśli chcesz zostać przyjęta przez pracownika służby zdrowia, który jest kobietą, możesz o to poprosić podczas rezerwacji wizyty.

Jeśli nie identyfikujesz się jako kobieta lub jesteś osobą transpłciową, masz od 25 do 64 lat i masz szyjkę macicy, możesz poddać się badaniu przesiewowemu szyjki macicy, ale możemy nie być w stanie proaktywnie Cię zaprosić, jeśli jesteś zarejestrowana u swojego lekarza rodzinnego jako mężczyzna. Będziesz musiała umówić się na badanie przesiewowe w swojej przychodni lub w klinice. Więcej informacji na temat badań przesiewowych dla osób transpłciowych i niebinarnych można znaleźć w naszej ulotce pod adresem:

pha.site/transgender-screening

lub na stronie internetowej Jo's Cervical Cancer Trust pod adresem:

www.jostrust.org.uk/information/cervical-screening/trans-non-binary

Czy muszę poddać się badaniu, jeśli...

Zostałam zaszczepiona przeciwko HPV?

Tak

Szczepionka nie chroni przed wszystkimi typami wirusa HPV i nie chroni przed żadnymi zakażeniami HPV, które nabyłaś przed zaszczepieniem. Tak więc, chociaż szczepionka zapewnia dobrą ochronę, nadal ważne jest, aby regularnie wykonywać badania przesiewowe szyjki macicy.

Jestem w długotrwałym związku?

Tak

Możesz mieć HPV przez wiele lat, nie wiedząc o tym i możesz się nim zarazić podczas pierwszego kontaktu seksualnego. Dlatego regularne badania przesiewowe szyjki macicy są nadal ważne, nawet jeśli jesteś z tą samą osobą przez długi czas.

Od dawna nie jestem aktywna seksualnie?

Tak

Wiele osób ma wirusa HPV przez miesiące lub lata, nie wiedząc o tym. Dlatego ważne jest, aby regularnie poddawać się badaniom przesiewowym szyjki macicy, jeśli kiedykolwiek byłaś aktywna seksualnie.

Czy muszę poddać się badaniu, jeśli...

Nigdy wcześniej nie uprawiałam seksu?

Tak

Jeśli nigdy nie byłaś aktywna seksualnie, istnieje mniejsze prawdopodobieństwo, że masz HPV. Pamiętaj jednak, że aktywność seksualna obejmuje seks pochwowy, oralny lub analny oraz inne rodzaje kontaktów seksualnych, takie jak kontakt skóra do skóry w okolicach narządów płciowych lub używanie zabawek erotycznych. Porozmawiaj z pracownikiem służby zdrowia, jeśli nie masz pewności.

Uprawiam seks tylko z kobietami?

Tak

Rodzaje HPV, które mogą powodować zmiany w komórkach szyjki macicy, są przenoszone przez każdy kontakt seksualny, taki jak kontakt skóra do skóry w okolicy narządów płciowych lub używanie zabawek erotycznych.

Przeszłam menopauzę?

Tak

Nadal musisz sprawdzić, czy szyjka twojej macicy jest zdrowa. Czasami badanie może być bardziej nieprzyjemne ze względu na suchość pochwy po menopauzie. Ale Twoja pielęgniarka lub lekarz rodzinny będą w stanie sprawić, że będzie to bardziej komfortowe.

Czy muszę poddać się badaniu, jeśli...

Jestem osobą zakażoną wirusem HIV?

Tak

Jeśli jesteś osobą żyjącą z wirusem HIV, co roku zostaniesz zaproszona na badanie przesiewowe szyjki macicy. Zakażenie wirusem HIV wpływa na układ odpornościowy i może oznaczać, że nie jest on w stanie pozbyć się typów HPV, które powodują większość nowotworów szyjki macicy. Porozmawiaj o tym ze swoim pracownikiem służby zdrowia.

Jestem transseksualistą lub osobą niebinarną?

Być może

Możesz poddać się badaniom przesiewowym szyjki macicy, jeśli masz szyjkę macicy i jesteś w wieku od 25 do 64 lat. Jeśli jednak nie jesteś zarejestrowana jako kobieta u swojego lekarza rodzinnego (na przykład jesteś transpłciowym mężczyzną lub osobą niebinarną), nie otrzymasz zaproszenia na badanie przesiewowe szyjki macicy. Zamiast tego będziesz musiała umówić się na badanie przesiewowe w przychodni lub klinice lekarza rodzinnego.

Przeszłam histerektomię?

Być może

Test może nie być potrzebny, w zależności od rodzaju histerektomii, którą miałaś, na przykład, jeśli usunięto szyjkę macicy. Przed umówieniem się na wizytę skontaktuj się ze swoim pracownikiem służby zdrowia.

Czy muszę poddać się badaniu, jeśli...

Jestem w ciąży?

No

Nie zaleca się wykonywania badań przesiewowych szyjki macicy w czasie ciąży. Jeśli zostaniesz zaproszona na badanie przesiewowe szyjki macicy w czasie ciąży, poinformuj o tym swojego lekarza rodzinnego. Zamiast tego możesz umówić się na wizytę przez trzy miesiące po urodzeniu dziecka.

Co zrobić, jeśli mam objawy?

Badania przesiewowe szyjki macicy nie są przeznaczone dla osób, u których występują objawy raka szyjki macicy. Nie jest to również test na raka, chociaż czasami można wykryć raka. Badanie ma na celu znalezienie zmian komórkowych w szyjce macicy, które nieleczone mogą przekształcić się w raka. Jeśli masz którykolwiek z poniższych objawów raka szyjki macicy, natychmiast skontaktuj się ze swoją przychodnią lekarską – nie czekaj do następnego zaproszenia lub wizyty na badanie przesiewowe szyjki macicy.

- Krwawienie między miesiączkami, w trakcie lub po stosunku płciowym lub po menopauzie (po ustaniu miesiączki).
- Nietypowa wydzielina z pochwy.
- Ból podczas seksu lub ból w dolnej części brzucha lub pleców.

Jak przebiega test?

- Wizyta potrwa około 10 minut. Samo badanie przesiewowe szyjki macicy trwa tylko kilka minut i jest przeprowadzane w prywatnym pomieszczeniu, zwykle przez pielęgniarkę. Spróbuj umówić się na wizytę, kiedy nie będziesz mieć okresu.
- Zostaniesz poproszona o zdjęcie ubrania od pasa w dół (lub tylko bielizny, jeśli masz na sobie luźną spódnicę). Zostaniesz poproszona o położenie się na plecach (lub czasami na boku), na łóżku, z ugiętymi kolanami i otwartymi nogami. Twoja dolna część ciała zostanie przykryta prześcieradłem.
- Pielęgniarka delikatnie wprowadzi wziernik (pustą rurkę, która się otwiera) do pochwy, aby móc zobaczyć szyjkę macicy. Następnie delikatnie usunie komórki z szyjki macicy za pomocą miękkiej szczoteczki.
- Badanie nie powinno być bolesne, ale czasami może być niewygodne. Powiedz osobie wykonującej test, jeśli jest to bardzo bolesne. Pomocna może być inna pozycja lub mniejszy wziernik. Możesz przerwać badanie w dowolnym momencie. Po badaniu może wystąpić lekkie krwawienie. Może to być normalne i nie oznacza, że coś jest nie tak.
- Zawstydzenie z powodu badania przesiewowego szyjki macicy może być normalne, szczególnie podczas pierwszej wizyty. Pamiętaj, że Twój pracownik służby zdrowia codziennie przeprowadza badania przesiewowe. Możesz zabrać ze sobą kogoś do wsparcia.
- Osoba wykonująca badanie powie Ci, kiedy, jak i gdzie uzyskać wynik.

Czy jest coś, co powinnam zrobić przed badaniem?

Nie należy stosować żelu nawilżającego ani żelu plemnikobójczego na 24 godziny przed badaniem przesiewowym. Może to utrudnić uzyskanie jednoznacznego wyniku i może zaistnieć konieczność powtórzenia testu.

Co się stanie, jeśli będę potrzebować dodatkowego wsparcia?

Istnieje wiele powodów, dla których ktoś możesz potrzebować dodatkowego wsparcia, aby udać się na badanie przesiewowe, ale możemy w tym pomóc. Przed umówieniem się na wizytę skontaktuj się z lekarzem rodzinnym lub kliniką, aby omówić swoje potrzeby.

- Jeśli doświadczyłaś przemocy na tle seksualnym, myśl o badaniu przesiewowym szyjki macicy może być dla Ciebie traumatyczna lub niepokojąca. Możesz poprosić o podwójne spotkanie, aby nie czuć pośpiechu, lub zabrać na spotkanie kogoś, komu ufasz.
- Jeśli masz niepełnosprawność fizyczną, trudności w uczeniu się lub upośledzenie sensoryczne, możesz poinformować nas, czy potrzebujesz dostosowań lub dodatkowego wsparcia, aby przyjść na badanie przesiewowe (np. tłumacza języka migowego, jeśli należysz do społeczności osób niesłyszących).
- Jeśli angielski nie jest Twoim pierwszym językiem, możemy zapewnić Ci tłumacza. Możesz znaleźć informacje na temat badań przesiewowych szyjki macicy w różnych językach na naszej stronie internetowej:
www.pha.site/cervical-screening-translations

Co oznaczają moje wyniki?

Nie wykryto wirusa HPV wysokiego ryzyka (HPV ujemny)

Ryzyko zachorowania na raka szyjki macicy jest bardzo niskie. Zapraszamy Cię na kolejne rutynowe badanie przesiewowe za trzy lata, jeśli jesteś w wieku 25 - 49 lat, lub za pięć lat, jeśli masz 50 - 64 lata.

Wykryto wirusa HPV wysokiego ryzyka (HPV dodatni), ale brak zmian w komórkach

Jeśli masz wirusa HPV wysokiego ryzyka, sprawdzimy Twoją próbkę pod kątem zmian komórkowych. Jeśli nie zostaną wykryte żadne zmiany komórkowe, zostaniesz zaproszona na kolejne badanie za 12 miesięcy. Dzieje się tak dlatego, że większość ludzi samodzielnie pozbędzie się wirusa w ciągu dwóch lat.

Jeżeli w trakcie trzech corocznych badań przesiewowych szyjki macicy wynik testu na obecność wirusa HPV będzie nadal dodatni, zaprosimy Cię na dalsze badania w celu sprawdzenia szyjki macicy, nawet jeśli nie stwierdzono żadnych zmian komórkowych.

Wykryto HPV wysokiego ryzyka (HPV dodatni) i zmiany komórkowe

Jeśli masz HPV wysokiego ryzyka i zmiany komórkowe, skierujemy Cię do specjalistycznej kliniki w szpitalu na badanie zwane kolposkopią. Kolposkopia to dokładniejsze badanie szyjki macicy.

Niewystarczający wynik

Oznacza to, że laboratorium nie było w stanie uzyskać wiarygodnego wyniku. Badanie przesiewowe należy powtórzyć po trzech miesiącach, aby dać Twoim komórkom czas na odbudowę po pierwszym teście.

Ważne

Pozytywny wynik HPV nie oznacza, że Twój partner uprawiał seks z kimś innym, gdy byliście razem. Możesz być nosicielem wirusa HPV, nawet jeśli nie byłaś aktywna seksualnie lub nie miałaś nowego partnera przez wiele lat.

Co się dzieje w klinice kolposkopii?

Kolposkopia to proste badanie szyjki macicy za pomocą kolposkopu (rodzaj szkła powiększającego). Przeprowadza się je w lokalnym szpitalu. Badanie pozwala pracownikowi służby zdrowia dokładniej przyjrzeć się szyjce macicy i zdecydować, czy występują zmiany komórkowe wymagające leczenia. Badanie przebiega podobnie jak badanie przesiewowe. Jeśli potrzebujesz kolposkopii, informacja o zabiegu zostanie Ci przesłana podczas wizyty w poradni kolposkopii. Kolposkopię można bezpiecznie wykonać w czasie ciąży, chociaż leczenie może zostać opóźnione do czasu porodu. Kolposkopia nie ma wpływu na możliwość zajścia w ciążę w przyszłości.

Na czym polega leczenie?

Wszelkie zabiegi, których możesz potrzebować, są zazwyczaj proste i przeprowadzane w znieczuleniu miejscowym, w warunkach ambulatoryjnych, w lokalnym szpitalu. Twój specjalista wyjaśni, czego możesz się spodziewać. Leczenie polega na usunięciu obszaru dotkniętych komórek z szyjki macicy i proces ten prawie zawsze kończy się sukcesem. Wybór leczenia i wszelkie związane z nim ryzyko zostaną szczegółowo omówione z Tobą w klinice. W niektórych przypadkach możesz zostać poproszona o ponowną wizytę w klinice w celu przeprowadzenia dalszych badań kolposkopowych.

Pomoc, którą możesz otrzymać przy podjęciu decyzji

Żadne badanie przesiewowe nie jest w 100% skuteczne, ale dowody wskazują, że badania przesiewowe szyjki macicy są nadal najlepszą metodą zapobiegania rakowi szyjki macicy. Jeżeli martwisz się koniecznością poddania się badaniu przesiewowemu szyjki macicy, porozmawiaj ze swoim pracownikiem służby zdrowia w celu uzyskania wsparcia.

Korzyści

Badania przesiewowe szyjki macicy mogą uratować życie, zapobiegając rozwojowi raka szyjki macicy.

Badania przesiewowe mogą wykryć zmiany w komórkach, nawet jeśli wyglądasz i czujesz się zdrowo.

Gdyby wszyscy regularnie zgłaszali się na badania przesiewowe, można byłoby zapobiec około 8 na 10 zgonów z powodu raka szyjki macicy.

Ryzyko

Badania przesiewowe nie zapobiegają wszystkim nowotworom szyjki macicy.

Jeżeli wyniki badania przesiewowego wykażą u Ciebie zmiany komórkowe, może zostać zaleczone leczenie. Wszystkie zabiegi medyczne wiążą się z pewnym ryzykiem. Aby pełniej je zrozumieć, należy porozmawiać ze swoim pracownikiem służby zdrowia.

W przypadku wykrycia nieprawidłowych komórek nie można stwierdzić, u kogo rozwinie się nowotwór, a u kogo nie. Oznacza to, że leczone będą niektóre kobiety, które nigdy nie zachorowałyby na raka szyjki macicy.

Bardzo małej liczby (mniej niż 1 na 100) przypadków raka szyjki macicy nie można powiązać z wirusem HPV wysokiego ryzyka i potrzebujemy dalszych badań, aby zrozumieć przyczynę tych nowotworów.

Skąd uzyskano moje dane kontaktowe?

Twoje dane uzyskano od Twojego lekarza rodzinnego. Ważne jest, aby Twój lekarz rodzinny zawsze znał Twoje prawidłowe imię i nazwisko oraz adres, aby mieć pewność, że otrzymasz zaproszenie na badanie przesiewowe szyjki macicy.

Co się stanie z moją próbką i informacjami?

W zależności od wyniku badania przesiewowego próbka może być przechowywana w laboratorium przez co najmniej 10 lat. Dzięki temu będziemy mogli porównać Twoje wyniki i upewnić się, że otrzymasz odpowiednie leczenie. Program badań przesiewowych szyjki macicy w Irlandii Północnej regularnie przegląda dokumentację badań przesiewowych w celu monitorowania i poprawy jakości programu oraz wiedzy specjalistycznej personelu. Pracownicy pracujący dla programu mogą przejrzeć i poddać przeglądowi Twoje dane. Wszelkie informacje dotyczące Ciebie pozostaną ściśle poufne. Możemy zweryfikować Twoje poprzednie wyniki badań przesiewowych, jeśli zdiagnozowano u Ciebie raka szyjki macicy. Jeśli chcesz, możesz zobaczyć wyniki tego przeglądu. Jeśli potrzebujesz więcej informacji na temat sposobu prowadzenia i wykorzystywania Twojej dokumentacji, możesz skontaktować się z programem badań przesiewowych pod adresem screening.cervical@hscni.net

Więcej informacji

Aby zapoznać się z tą ulotką w innym języku lub formie, odwiedź stronę :

www.pha.site/cervical-screening-translations

Więcej informacji na temat badań przesiewowych szyjki macicy można znaleźć na stronie:

www.nidirect.gov.uk/articles/cervical-screening

lub

www.jostrust.org.uk/information/cervical-screening

Adaptacja na podstawie *O teście przesiewowym szyjki macicy (wymazie)*, Cervical Screening Wales, lipiec 2022 r., z pytaniami i odpowiedziami zaadaptowanymi z *Test wymazu może uratować ci życie*, Public Health Scotland, lipiec 2023 r., licencja na podstawie licencji Open Government License v3.0. Niniejsza ulotka została opracowana przy wsparciu fundacji Jo's Cervical Cancer Trust.

Public Health Agency
12-22 Linenhall Street, Belfast BT2 8BS.
Tel: 0300 555 0114 (stawka lokalna).
www.publichealth.hscni.net

Znajdź nas na:

www.becancerawareni.info